

PARLAMENTUL EUROPEAN

2004

2009

Document de ședință

30.4.2009

B6-0267/2009

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarațiilor Consiliului și Comisiei

în conformitate cu articolul 103 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
de Marian-Jean Marinescu și Charles Tannock

în numele Grupului PPE-DE

privind situația din republica Moldova în urma alegerilor parlamentare din 5
aprilie 2009

Rezoluția Parlamentului European privind situația din republica Moldova în urma alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind Republica Moldova, în special rezoluția din 24 februarie 2005, precum și rezoluțiile privind Politica europeană de vecinătate și cooperarea regională la Marea Neagră,
- având în vedere raportul misiunii ad hoc a Parlamentului European în republica Moldova care a avut loc în perioada 26-29 aprilie 2009,
- având în vedere declarația finală și recomandările reuniunii Comisiei parlamentare de cooperare UE- Republica Moldova din 22-23 octombrie 2008,
- având în vedere Documentul de strategie al Comisiei Europene pentru 2004, inclusiv raportul de țară pentru republica Moldova,
- având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, semnat la 28 noiembrie 1994 și care a intrat în vigoare la 1 iulie 1998,
- având în vedere ajutorul oferit de Uniunea Europeană Republicii Moldova în cadrul IEVP, inclusiv ajutorul pentru proiectul intitulat „Sprijin electoral pentru Republica Moldova”, care a oferit asistență financiară pentru desfășurarea de alegeri libere și corecte în Republica Moldova,
- având în vedere Planul de acțiune UE- Republica Moldova din cadrul PEV, adoptata la cea de a șaptea reuniune a Consiliului de cooperare EU - Moldova, la 22 februarie 2005, precum și rapoartele de monitorizare anuale privind Republica Moldova,
- având în vedere acordul de facilitare a eliberării vizelor dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, semnat în 2007,
- având în vedere declarația comună a miniștrilor afacerilor externe din Franța, Cehia și Suedia privind situația din Republica Moldova din 9 aprilie 2009,
- având în vedere declarațiile Președinției UE privind situația din republica Moldova din 7 și 8 aprilie 2009,
- având în vedere Concluziile Consiliului Afaceri generale și relații externe din 27-28 aprilie 2009, precum și schimbul de opinii asupra acestei chestiuni cu Președinția UE ce a avut loc în cadrul Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului European din 28 aprilie 2009,
- având în vedere declarația dlui Javier Solana, Înalt Reprezentant al UE pentru PESC, din 7 și 11 aprilie 2009, privind situația din Republica Moldova,

- având în vedere declarațiile dnei Benita Ferrero-Waldner, Comisar pentru relații externe, din 6,7 și 11 aprilie 2009 privind situația din Republica Moldova,
 - având în vedere declarația echipei de țară a ONU în Republica Moldova la 12 aprilie 2009,
 - având în vedere Rezoluția nr. 1280 a Consiliului Europei din 24 aprilie 2002,
 - având în vedere articolul 103 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Politica europeană de vecinătate recunoaște aspirațiile europene ale Republicii Moldova și importanța puternicilor sale legături istorice, culturale și economice cu statele membre;
 - B. întrucât planul de acțiune UE-Moldova elaborat în cadrul PEV vizează încurajarea reformelor politice și instituționale în Republica Moldova, inclusiv în domeniul democrației și al drepturilor omului, al statului de drept, al independenței sistemului de justiție și al libertății presei, precum și în ceea ce privește relațiile de bunăvecinătate;
 - C. întrucât Republica Moldova este membru al Consiliului Europei și al OSCE, angajându-se astfel să promoveze în mod veritabil democrația și să respecte drepturile omului, inclusiv în ceea ce privește prevenirea și combaterea torturii, a relelor tratamente și a altor tratamente inumane și degradante;
 - D. întrucât, la 5 aprilie 2009, în Republica Moldova au avut loc alegeri parlamentare;
 - E. întrucât în timpul perioadei pre-electurale au fost exprimate îngrijorări serioase cu privire la controlul exercitat de către guvern asupra mass-mediei publice, la intimidarea și hărțuirea liderilor opoziției, precum și a mass-mediei private, dar și la abuzul de resurse administrative în avantajul partidului de guvernământ;
 - F. întrucât între 500 000 și 1 milion de cetățeni moldoveni trăiesc în afara granițelor și întrucât mai multe apeluri semnate de un număr mare de ONG-uri și asociații din diaspora moldoveană au fost adresate autorităților moldovene anterior alegerilor din 5 aprilie și ignorate de către acestea, inclusiv un apel lansat în februarie 2009, adresat Președintelui Moldovei, Președintelui Parlamentului și Primului-Ministru al Moldovei, referitor la privarea de dreptul la vot al cetățenilor moldoveni ce trăiesc în afara țării; întrucât numărul alegătorilor moldoveni din afara Republicii Moldova a fost foarte mic;
 - G. întrucât partidele din opoziție și Coaliția 2009 s-au plâns cu privire la numeroasele neregularități înregistrate în timpul alegerilor din 5 aprilie 2009 în pregătirea listelor de alegători și a listelor suplimentare, precum și în numărarea și înregistrarea voturilor ;
 - H. întrucât evenimentele ce au survenit alegerilor au fost caracterizate de violențe și de semnificativa campanie de intimidare și violență a guvernului moldovean, punând astfel sub semnul întrebării angajamentul autorităților moldovene în favoarea valorilor democratice și a drepturilor omului, precum și însăși existența încrederii publice în aceste autorități;

- I. întrucât protestele pașnice au fost determinate de îndoielile cu privire la corectitudinea alegerilor și de neîncrederea în instituțiile publice, inclusiv în cele care au administrat procesul electoral, și întrucât acte regretabile de violență au fost exploatate de către autorități pentru a intimida societatea civilă, prin reacția violentă și disproporționată, și pentru a limita și mai mult drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor moldoveni, aflate și așa într-o stare fragilă;
 - J. întrucât este acceptat faptul că cel puțin 310 persoane au fost arestate și reținute, dintre care unele se află încă sub arest și întrucât, în timpul arestului, mai multe persoane au fost supuse unor rele tratamente sistematice în cadrul secțiilor de poliție într-o măsură ce poate fi considerată drept tortură;
 - K. întrucât arestările fără mandat și bătăile administrate civililor de către membri neidentificați ai forțelor de ordine nu au părut a fi îndreptate către calmarea situației ci au constituit mai degrabă acte deliberate de represiune;
 - L. întrucât au fost comise abuzuri grave ale drepturilor omului de către autoritățile moldovene, și întrucât continuă hărțuirea nejustificată a societății civile și a protestatarilor, cu nerespectarea statului de drept și a convențiilor europene relevante la care Moldova este parte;
 - M. întrucât un parteneriat veritabil și echilibrat, inclusiv consolidarea acestuia prin încheierea unui nou acord îmbunătățit, nu poate fi dezvoltat decât pe baza unor valori comune cu privire, în special, la democrație, la statul de drept și la respectarea tuturor drepturilor omului,
1. subliniază importanța menținerii unor relații strânse cu Republica Moldova și sprijinirea încercărilor acestei țări de a se apropia de Uniunea Europeană;
 2. reafirmă angajamentul său de a continua un dialog de substanță și orientat către rezultate cu Republica Moldova, dar acordă o mare importanță introducerii unor dispoziții ferme privind statul de drept și respectarea drepturilor omului, subliniind totodată că o consolidare continuă a relațiilor, inclusiv prin încheierea unui nou acord îmbunătățit, ar trebui să facă obiectul unui angajament real și evident al autorităților moldovene în favoarea democrației și a drepturilor omului;
 3. consideră că este esențială implicarea deplină a Republicii Moldova în Parteneriatul estic, precum și angajamentul său față de acesta;
 4. condamnă cu fermitate campania amplă de hărțuiri, gravele încălcări ale drepturilor omului și toate celelalte acțiuni ilegale ale guvernului moldovean în perioada de după alegerile parlamentare;
 5. îndeamnă autoritățile moldovene să înceteze de îndată orice arestări ilegale și să conducă țara în conformitate cu angajamentele și obligațiile internaționale asumate, în ceea ce privește democrația, statul de drept și drepturile omului;

6. se declară profund îngrijorat de arestările ilegale și arbitrare, de disparițiile înregistrate și de numeroasele violări ale drepturilor omului ale persoanelor arestate, ce au fost sesizate de ONG-uri moldovene, îndeosebi în ceea ce privește dreptul la viață, dreptul de a nu fi supus abuzului fizic, tratamentele inumane, de tortură și punitive, dreptul la libertate și la securitate, dreptul la justiție și dreptul la libertatea de adunare, de asociere și la liberă exprimare, precum și de faptul că aceste abuzuri continuă;
7. ia act de stabilirea unei comisii naționale de investigare, care va examina abuzurile de mai sus, dar regretă faptul că respectiva comisie va fi formată numai din reprezentanți ai partidului de guvernământ; prin urmare solicită includerea în această comisie a unor reprezentanți ai tuturor partidelor politice, ai societății civile, ai mass-mediei și ai Consiliului Europei;
8. solicită stabilirea unui termen rezonabil pentru ca această comisie să prezinte rezultatele investigației;
9. subliniază totodată că tensiunile interne existente în Republica Moldova sunt foarte mari și, prin urmare, consideră cu fermitate că este necesară crearea urgentă a unei comisii independente și internaționale de investigare, cu participarea UE, a Comitetului pentru prevenirea torturii a Consiliului Europei și a unor experți independenți, care să asigure un proces transparent și imparțial de investigare;
10. solicită încetarea tuturor acțiunilor legale împotriva persoanelor acuzate de a fi luat parte la demonstrații;
11. solicită lansarea unei investigații speciale în cazurile persoanelor decedate în timpul evenimentelor ce au urmat alegerilor, precum și în cazul tuturor acuzațiilor de viol sau rău tratament în timpul detenției, și a arestărilor operate pe criterii politice, cum ar fi arestarea dlui Anatol Matasaru și a dlui Gabriel Stati;
12. condamnă campania de hărțuire lansată de autoritățile moldovene împotriva jurnaliștilor, a reprezentanților societății civile și ai partidelor din opoziție, îndeosebi arestarea și expulzarea jurnaliștilor, întreruperea accesului la pagini de internet și la posturi de televiziune, emiterea de mesaje propagandistice pe posturile publice și blocarea accesului la mass-media publice al reprezentanților opoziției; consideră că aceste acțiuni sunt menite să izoleze Republica Moldova de controlul public și al presei interne și internaționale; regretă și condamnă continuarea acestei cenzuri prin intermediul scrisorilor trimise de Ministerul pentru afaceri interne și de Ministerul de Justiție către ONG-uri, partide politice și mass-media în perioada menționată;
13. regretă profund restricțiile de călătorie impuse cetățenilor moldoveni și străini și reafirmă importanța libertății de mișcare pe teritoriul moldovean;
14. regretă declarațiile amenințătoare ale Președintelui moldovean și ale Primului-Ministru cu privire la „inevitabila recurgere la forțele armate” și la „acțiuni punitive”, pe care le consideră inacceptabile și solicită, prin urmare, autorităților moldovene să se abțină în viitor de la astfel de declarații care conduc la intensificarea tensiunilor; este îngrijorat cu privire la concluzia reprezentanților societății civile că „se creează astfel condițiile pentru

instituirea unui regim polițienesc și dictatorial în republica Moldova”;

15. consideră ferm că sunt regretabile declarațiile autorităților moldovene prin care acuză anumite guverne străine, respectiv guvernul României, de fi responsabile de implicare în instigarea și organizarea actelor de violență și vandalism de la Chișinău și îndeamnă guvernul moldovean să se abțină de la luarea unor măsuri ostile ce ar putea dăuna poziției țării pe scena internațională;
16. ia act de declarația Procurorului general al Republicii Moldova privind inițierea procedurilor de investigație în 64 de cazuri de plângeri privind rele tratamente, acte extrem de violente sau tortură administrate de forțele polițienești și speră ca aceste investigații vor fi conduse de manieră imparțială și transparentă;
17. ia act de declarațiile Avocatului poporului privind protocoalele de reacție transmise Ministerului pentru afaceri interne și Procurorului general privind relele tratamente aplicate în secțiile de poliție persoanelor arestate; solicită ca aceste protocoale să fie făcute publice iar investigațiile să fie conduse de manieră imparțială și transparentă precum și răspunsuri clare din partea instituțiilor de mai sus;
18. invită Consiliul superior al magistraturii din Republica Moldova să investigheze motivele pentru care anumiți judecători au fost transportați la secțiile de poliție, unde au administrat sentințe sumare unor persoane aflate sub arest;
19. regretă profund decizia autorităților moldovene de a expulza ambasadorul României, precum și de a refuza înlocuirea acestuia, așa cum a propus România; insistă asupra faptului că Republica Moldova ar trebui să reinstitue relațiile de bună vecinătate cu toate statele membre ale UE cât mai curând posibil;
20. observă că acuzațiile conform cărora un stat membru UE ar fi fost implicat în evenimentele ce au avut loc par nefondate și nu au fost dezbătute sau reluate în reuniunile Delegației ad-hoc în republica Moldova;
21. solicită dovezi clare și substanțiale în sprijinul oricăror acuzații lansate de guvernul moldovean cu privire la acțiunile protestatarilor și implicarea unor guverne străine;
22. ia act de declarațiile autorităților moldovene cu privire la deschiderea unui dosar penal privind „încercarea de subminare a autorității statului la 7 aprilie” și speră că această investigație va fi condusă de manieră transparentă și că va elucidă acuzațiile făcute de autoritățile moldovene cu privire la o posibilă participare a uneia sau mai multor țări terțe în aceste evenimente;
23. regretă decizia de impunere a unui regim de vize pentru cetățenii români, fără înștiințare prealabilă, așa cum prevede Acordul de facilitare a eliberării vizelor dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, și reafirmă angajamentul UE pentru un regim de vize egal pentru toți cetățenii UE, fără discriminare;
24. solicită eliminarea imediată a regimului de vize pentru cetățenii români și reinstituirea dispozițiilor acordului UE-Republica Moldova cu privire la libertatea de mișcare;

25. deși condamnă toate actele de violență și vandalism, consideră drept inacceptabilă prezentarea tuturor protestelor ca fiind acte criminale și drept un „complot anticonstituțional”; consideră că protestele pașnice au fost determinate îndeosebi de îndoielile cu privire la corectitudinea alegerilor, de neîncrederea în instituțiile publice și de insatisfacția cu privire la situația socială și economică din Republica Moldova;
26. consideră că singura cale pentru a depăși actuala situație din Republica Moldova o reprezintă un dialog constructiv cu partidele din opoziție, cu societatea civilă și cu reprezentanții organizațiilor internaționale;
27. consideră ferm că o evaluare corectă a neregularităților înregistrate în aceste alegeri și a modului în care rezultatul a fost influențat nu poate fi realizată decât prin continuarea procesului de verificare a tuturor listelor de alegători, proces oprit de Curtea de Apel;
28. consideră că, date fiind tensiunile puternice persistente în interiorul țării, nu ar trebui ignorate perspectiva unor alegeri parlamentare anticipate și posibilitatea unei necesități de asistență din partea UE în acest sens și de monitorizare a acestor alegeri de către UE;
29. reafirmă, prin urmare, importanța independenței sistemului judiciar și a mass-mediei, inclusiv încetarea oricărei intimidări a canalului ProTV și a oricăror amenințări în ceea ce privește prelungirea licenței acestuia, precum și a îmbunătățirii considerabile a legii electorale moldovene drept elemente esențiale pentru viitoarele procese electorale și pentru consolidarea democrației în republica Moldova; insistă ca cetățenilor moldoveni din afara țării să li se ofere condiții adecvate pentru exercitarea dreptului la vot;
30. solicită reformarea imediată a posturilor publice de televiziune și radiodifuziune în vederea asigurării independenței totale a acestor instituții;
31. consideră că, în vederea conservării credibilității sale în fața cetățenilor moldoveni, UE ar trebui să fie implicată de manieră activă, profundă și amplă în gestionarea actualei situații;
32. invită Comisia să ia măsuri în vederea relaxării condițiilor regimului de acordare a vizelor cetățenilor moldoveni, îndeoseb a condițiilor financiare;
33. invită Comisia și Consiliul, având în vedere seriozitatea situației din Republica Moldova, să reevalueze rolul și să redefină sarcinile Reprezentantului special al UE în Republica Moldova;
34. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Consiliului Europei, OSCE și Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova.